

Hoe vrij ben jij?

(7^e preek in een serie over geestelijke vernieuwing)

*Liturgie zondagmorgen 4 oktober 2015
te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
Vredegroet van God
Psalm 148:1-a,2-m,3-a,4-v,5-a
Gebed van aanbidding en schuldbelijdenis
Luisterlied van berouw (vanuit Psalm 51)
Lezen: 1 Johannes 2:28-3:10
Psalm 63:2,3
Verkondiging
Gezang 157:1 t/m 4
De wet van het leven
Lied 75:4,5,6
Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Gezang 108
Zegen van God

Hoe vrij ben jij?

Volgens Het Kompas was het nog maar de vraag
of er hier in 'de bron' vanmorgen een dienst zou zijn.

Nu was er trouwens ook wel reden voor,
want ook onze eigen nieuwsbron gaf aan:
voorganger nog niet bekend.

En ik heb gemerkt dat sommigen daar toch wat onrustig van werden.

Carolien werd er als preekvoorzienster
een paar keer naar gevraagd: weet je het al?

Nou, niet dus.

Zonder voorganger geen dienst.

En daar word ik dus een beetje onrustig van:
draait het in de kerk niet veel teveel om de predikant?

Vorige week nog werd er hier in 'de bron' een hele avond gehouden over de toekomst van de kerk,
maar vervolgens hadden we het vooral over de predikant,
en de vele situaties in het land
waar predikanten vastlopen in hun gemeente.
De cijfers hierover waren dan ook schokkend. (...)

Maar toch voelde ik me er erg ongemakkelijk bij.
Want waarom lopen predikanten vast?
Vanwege torenhoge verwachtingen in de gemeente,
een veeleisende houding richting de predikant
die aan al hun wensen tegemoet moet komen.
Hoe geestelijk is dat?
Maar net zo goed gaat er bij predikanten vaak wat mis,
in hoe zij zich opstellen tegenover de gemeente,
alsof zij onaantastbaar zijn en de waarheid in pacht hebben.

Dan kun je wel inzoomen op dit specifieke probleem,
maar zit er niet een probleem onder, namelijk:
in hoeverre laten wij ons in onze kerken nog leiden door het evangelie?
Als gemeenten, maar zeker ook als predikant.
Hoe vast zitten we aan elkaar,
en hoe gebonden zijn we dan dus ook?

En, schrijft Paulus dan ergens,
in dát geval kun je er op wachten dat er problemen ontstaan.
Als de één zegt: geef mij Paulus maar,
en de ander: nee, alsjeblijft zeg, die is me veel te moeilijk,
bij Apollos voel ik me tenminste op mijn gemak...
gedraag je je dan in de kerk niet net als alle mensen búiten de kerk?
"Wanneer u afgunstig en verdeeld bent, dan bent u toch gebonden aan de
wereld, dan leeft u toch als ieder ander?" (1 Kor.3)

En als je dan ziet dat deze problemen
zich inderdaad voordoen in allerlei gemeenten,
moeten we het dan hebben over de predikant en zijn eigengereidheid,
of over die gemeente die zulke hoge eisen stelt?
Of moeten we een spa dieper steken?
Als predikant en gemeente, ja als kerken misschien ook wel met elkaar,
ons verootmoedigen voor onze grote en heilige God,
om weer diep tot ons door te laten dringen
waar het in het evangelie ook al weer over gaat?

Weet u niet, roept Paulus richting de Korintiërs uit,
dat u een tempel van God bent
en dat de Geest van God in uw midden woont?
Focus niet zo op mensen en hun manieren,
jullie zijn namelijk met z'n allen van Christus!

Laat diep tot je doordringen wat het evangelie betekent:

In de afgelopen weken heb ik daarom weer bewust hierover gepreekt.
Ook naar aanleiding van een boek
dat we als collega's binnen de classis met elkaar bespreken.

Eén zin uit dit boek wil ik in dit verband even onderstrepen.

Het gaat om deze zin:

“Terwijl veel pastors (predikanten) hun eigen gaven en persoonlijkheden
als instrumenten voor vernieuwing proberen in te zetten,
waarbij de aandacht van de mensen op één wordt gericht,
is de duidelijkste weg naar een geestelijk ontwaken in een gemeenschap
dat je de onafhankelijke relatie van ieder kerklid
met de Heilige Geest ontwikkelt,
zodat elk kerklid constant voorbij persoonlijkheden
kijkt en luistert naar de stem van God.”

Nee, dat is niet iets vaags, iets zweverigs.
Het gaat erom dat je in concrete preken en gesprekken,
in je eigen gevoelens en gedachten ook,
Gods stem gaat her-kennen.

En daarvoor moet je die stem eerst weer goed
leren kénnen uit het evangelie.

Vandaar mijn preken hierover, de afgelopen weken.
Ik zal ze de komende week ook op de website van onze kerk laten zetten,
dan kunt u ze nog eens nalezen.
Vanmorgen wil ik ze kort samenvatten.
In de hoop dat de 4 kern-waarheden van het evangelie
steeds dieper tot ons mogen doordringen.

Zodat we niet meer zo afhankelijk zijn
van die ene predikant, of juist die andere.
Maar we steeds meer vrij worden
om te zien waar het echt om gaat in de kerk.

En in ons eigen leven trouwens ook,
met alle hectiek die daar vaak is.

Als dit evangelie verkondigd wordt,
als we vanuit dit evangelie leren leven,
mogen we ons verzekerd weten van Gods zegen.
Ja, dan worden we als gemeente voor de mensen om ons heen
meer en meer een brón van zegen.

*

1. Rechtvaardiging: in Christus word jij als Gods kind aanvaard

Allereerst een woord wat zeker de ouderen onder ons bekend in de oren zal klinken: rechtvaardiging.

Wat betekent dit?

Kort en goed: dat je als mens recht voor God staat.

Nog iets scherper gezegd: je kunt Hem recht in de ogen kijken.

En dan voel je meteen de spanning, of niet?

Want kan dat maar zo?

God is toch rechtvaardig, en wij zijn dat bepaald niet, dus...

Zeker hier in de Alblasserwaard speelt dat idee heel sterk.

Van de week stond er nog weer een verhaal in de krant over de Gereformeerde Gemeenten.

Nou, er zijn er nogal wat onder ons die daar hun wortels hebben.

En sowieso zijn wij hier niet immuun voor dat bevindelijke waar veel mensen in de Gereformeerde Gemeenten maar niet los van komen:

“Hoeveel ellendekennis moet ik hebben?”,

“hoe diep moet mijn zondebesef zijn?”.

Waarop deze voorganger die geïnterviewd wordt zegt:

“Dat is een heilloos gevoel.

De Bijbel geeft die twijfel niet, die geeft geloof.

Ellendekennis die niet bij Jezus brengt, heeft geen waarde.”

En dat is het precies.

Johannes roept het in dat Bijbelgedeelte van zopas uit:

“Mensen, moet je nu toch eens kijken hoe groot de liefde van God is!

We mogen werkelijk kinderen van Hem zijn!” (vert. Lalleman)

Kennelijk hadden de mensen toen er ook al moeite mee om dit zó te geloven.

Johannes wil duidelijk hun aandacht trekken.
En dus ook die van ons.
Hij ziet iets dat zó belangrijk is, dat iedereen het moet weten.
Hoe is het mogelijk! (MRvdB)

Vandaar dat ik het zó omschreven heb.
Rechtvaardiging, dat is:
in Christus word jij als Gods kind aanvaard.
Hoe is het mogelijk, inderdaad, want God is heilig,
en van nature passen wij absoluut niet bij Hem.
Maar daar is Christus nu precies voor gestorven aan het kruis.
De volle lading van Gods toorn over onze zonden,
Hij heeft die over zich heen gehaald aan het kruis.

En als we ons nog afvragen of dat dan echt genoeg is,
horen we Jezus vanaf dat kruis uitroepen: het is volbracht!
Het is echt helemaal klaar!

Het ging niet gemakkelijk,
het heeft God echt alles gekost,
laten we daar nooit te licht over denken –
maar nu is het wel klaar, eens voorgoed.
Ja, zóveel houdt God dus van ons,
dat Hij dit er allemaal voor over had.

En dat gaat dan maar niet over de toekomst:
we worden kinderen van God genóemd,
en daarom komen we straks in de hemel.
Nee, Johannes zegt:
we worden niet alleen kinderen van God genóemd,
maar we zijn het ook!

De enige vraag is: laat je dit toe, ja geloof je dit?
Stel je je vertrouwen niet op jezelf
maar op de Here Jezus?

Wij ontlene onze zekerheid zo vaak
aan hoe we ons op dit moment voelen,
of wat we bereikt hebben in het christelijk leven. (Lovelace)
Maar dat geeft nooit echt rust.
Die vind je alleen als je kijkt
naar de aanvaardende liefde van God
en het offer van Christus.

Zoals we het belijden met Zondag 23,
die over de rechtvaardiging gaat:
"Al klaagt mijn geweten mij aan,
dat ik tegen alle geboden van God zwaar gezondigd
en geen daarvan gehouden heb
en dat ik nog altijd uit ben op elk kwaad
[hoe erg kan het er met jou voor staan!],
toch schenkt God mij,
zonder enige verdienste van mijn kant, alleen uit genade,
de volkomen voldoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus.

Hij rekent mij die toe, alsof ik nooit zonde had gehad of gedaan,
ja, alsof ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht had
die Christus voor mij volbracht heeft.
[hoor je het weer: Het is volbracht!
Ja, zeg het maar hardop: het is *voor mij* volbracht!]
Wil je deze waarheid van het evangelie alsjeblieft
heel diep tot je door laten dringen? (...)

*

En dan gaan we naar de tweede waarheid
die wezenlijk is voor ons leven als christen.

2. Heiliging: in Christus heeft de zonde geen macht meer over jou

Voor heiliging geldt hetzelfde als voor rechtvaardiging,
het zal zeker oudere gemeenteleden vertrouwd in de oren klinken.
Rechtvaardiging en heiliging,
die twee werden vaak in één adem genoemd.

Dat is ook meteen het linke eraan.
Want als je ze in één adem noemt,
haal je ze ook zomaar door elkaar.
En maken we onze rechtvaardiging *afhankelijk van* onze heiliging.

Zo werkt dat toch vaak?
Kijk nou eens wat ik er van terecht breng,
in mijn leven als christen.
Wat stelt het helemaal voor?
En vóór je het weet veroordelen we onszelf:
zie je wel, met mij zit het echt niet goed;
en als ik er aan denk dat ik straks voor God moet verschijnen,
dan houd ik mijn hart vast,
ik weet het nog zo net niet of ik er wel kom.

Nou, dat is niet bepaald de houding
van een kind dat zich intens geliefd weet door God, ofwel?
Terwijl het dáár begint, zagen we zopas.
Je wordt niet in jezelf als kind van God aanvaard, maar *in Christus*.
Het hangt dus niet van jou af, maar van Hem.
En als we dan praten over heiliging,
dan noemt Johannes dat: wie rechtvaardig lééft.

Zeg maar gerust: wie *uit zijn rechtvaardiging* leeft.

Wie dat als uitgangspunt neemt,
iedere dag opnieuw, ieder moment opnieuw:
ik ben een geliefd kind van God.

Voel je het verschil? Voel je de vrijheid?
Alleen op die manier zul je gaan merken
dat de zonde geen macht meer over jou heeft,
zoals heiliging nu omschreven is.

Nee, dat wil niet zeggen dat je geen zonde meer doet,
maar dat die zonde jou niet meer in z'n greep heeft,
zodat je niets anders kunt.

Goddank kun je wél weer anders,
omdat je van een enorme last bent bevrijd.

We zijn niet meer bang voor het oordeel, straks op de jongste dag,
want die geweldige liefde van God
drijft steeds meer de angst uit ons hart en leven.

En daarvoor in de plaats komt een verlangen.

Een verlangen naar Jezus,
die zijn leven op een verschrikkelijke manier opofferde voor mij.
Wat een liefde spreekt daaruit,
en wat zou het geweldig zijn als die liefde
ook mijn leven steeds meer gaat kleuren.

Dat is wat Johannes zegt:

we weten dat we aan hem gelijk zullen zijn
wanneer hij zal verschijnen!

Oftewel: we kijken er naar uit,
want nu zijn we al kinderen van God,
maar straks zal heel ons doen en laten vol van Zijn liefde zijn!

Dat weten we, zegt Johannes.
Dat is dus iets wat ons wordt beloofd.
Dat hoeven we zelf dus niet voor elkaar te boksen,
zo goed en zo kwaad als dat vandaag gaat.
Ook dat is iets wat Jezus doet,
dat mag je 'vol vertrouwen' van Hem verwachten.

Nou, en als je met díe belofte in het vooruitzicht mag leven,
zegt Johannes dan,
maak je je rein, zoals ook Jezus rein is.
Ja? Dat doe je dus nog steeds vol vertrouwen op Jezus.
Hij doet het eigenlijke werk,
en jij hoeft je er alleen maar voor open te stellen.
Geen onderdelen van je leven achter te houden.
Maar Hem alle ruimte te geven
om je van binnen en van buiten schoon te maken, nieuw te maken,
vol van Zijn liefde, richting God en richting je medemens.

Hoe zit het dan met die zin
dat wij niet meer zondigen als we uit God geboren zijn?

Het gaat daar niet om allerlei dagelijkse zonden die wij doen,
daarvan heeft Johannes aan het begin van zijn brief al gezegd:
doe maar niet alsof die er niet meer zijn,
belijd ze liever voor God,
en vertrouw op Zijn vergeving in Christus.

Nee, hier doelt Johannes op de grote zonde van *het leven zonder God*.
Johannes zegt: dat kún je zelfs niet meer!
Als je werkelijk je vertrouwen op Jezus hebt gesteld,
die je thuisbrengt in de liefde van de Vader,
bestaat het niet meer dat je vervolgens in opstand komt tegen God.

Dat kun je niet meer over je hart verkrijgen.
Je hele leven leef je naar Hem toe,
je wordt niet moe om van Zijn trouw te spreken en te horen.
En dus luister je ook graag naar jouw Vader je leven heeft bedoeld,
ja je verlangt ernaar dat jouw hart een *woonplaats* van Christus wordt,
en dus ook een *werkplaats* van
waaruit Hij met Zijn liefde jouw leven gaat zuiveren.

*

Dat brengt me dan meteen bij derde waarheid van het evangelie
die je helpt om echt vrij te worden.

3. De inwonende Geest: in Christus ben jij geen ogenblik alleen

Want hoezo: ieder hart een woonplaats van Christus?
Mooie visie, die we hebben als gemeente.
Maar hoe stel je je dat precies voor?
Jezus komt straks weer terug, dus Hij is hier nu niet.

Nee, dat klopt.
En toch is Hij er ook wel, dwz: de Geest van Jezus,
dat wat Hem bezielt, wat Hem drijft, waar Hij op uit is,
ja Zijn energie en kracht...
die is nu ook in u en in jou en in mij.

Ja, het is zelfs meer dan dat,
het is ook weer een eigen Persoon: de Heilige Geest!
Vraag me niet hoe het zit, dit krijgen wij met ons verstand nooit rond.
Maar ik zei al in de preek hierover:
het gaat er niet om dat wij grip krijgen op Hem,
maar dat Hij steeds meer grip krijgt op ons.

Maar daarom moeten we het wel over Hem hebben.
Ook meer dan wij doorgaans doen.
Als het gaat om verbondenheid met God,
om een echte vertrouwensband
die je met je hemelse Vader mag hebben,
is het werk van de Heilige Geest cruciaal!

Johannes noemt Hem niet met zoveel woorden
in dat Bijbelgedeelte zopas,
maar wel verderop in de brief.
En hier duidt Hij hem kortweg aan als hij zegt:
"Wie uit God geboren is, zondigt niet,
want Gods zaad is blijvend in hem."
Gods zaad, daarbij mag je denken aan het evangelie
dat doordringt in je hart.

Zoals de Dordtse Leerregels daarover spreken
in hoofdstuk III/IV, artikel 11:
God laat ons het evangelie dmv de prediking horen en begrijpen,
maar dat niet alleen.
Nee, "Hij dringt ook door tot in het diepst van de mens
met de krachtige werking van diezelfde Geest..."

En wat doet Hij daar dan?
"Hij opent het gesloten hart,
Hij maakt het harde zacht,
Hij vernieuwt de wil:
van dood maakt Hij hem levend,
van slecht goed,
van onwillig gewillig,
van weerbarstig gehoorzaam."

En in artikel 16 belijden we over deze wedergeboorte:

“Zij dwingt de mens niet tegen wil en dank.

Maar zij maakt de wil geestelijk levend,

geneest, herstelt en buigt hem liefdevol en tegelijk krachtig.

Waar eerst de hardnekkige tegenstand van het vlees

de mens helemaal beheerste,

begint nu door de Geest een gewillige en oprechte gehoorzaamheid

de overhand te krijgen.

Daarin bestaat de geestelijke vernieuwing

en de ware vrijheid van de wil.”

Hoor je?

Hoe vrij ben jij?

Dat hangt dus uiteindelijk af van de Heilige Geest.

Die jou niet overrulet,

maar heel liefdevol stukje bij beetje

dieper in je doordringt met het evangelie.

Zodat jij op een gegeven moment merkt:

hé, maar die geboden van God,

eerder waren het regels die ik móest doen,

en het liefst probeerde ik er onderuit te komen.

Maar nu zijn die geboden helemaal geen last meer voor me,

ik begin er juist van te genieten

als ik zie hoe God mijn leven heeft bedoeld!

Dat is wat Johannes dus ook zegt:

wie uit God geboren is zondigt niet,

dwz komt niet meer in opstand tegen God,

wánt Gods zaad is blijvend in hem.

Wat je hier zelf voor kunt doen?
 Laat de woorden van Christus rijkelijk in je wonen!
 Vervuld worden met de Geest,
 dat betekent dat je aan Jezus' lippen hangt,
 geen woord meer wilt missen van wat Hij heeft gezegd.
 Dan ga je het merken: in Christus ben ik geen ogenblik alleen!

*

En dan de laatste waarheid waardoor je echt vrij kunt worden.

4. Autoriteit in de geestelijke strijd: in Christus sta je sterk tegenover de duivel

Daarover ging het vorige week,
 misschien herinnert u het zich nog.
 Dat beeld van de Here Jezus,
 niet maar als degene die voor onze zonden gestorven is aan het kruis,
 maar ook als degene die door Zijn opstanding uit de dood
 de krachten en machten van het kwaad heeft overwonnen.
 Zij dachten Hém uitgeschakeld te hebben,
 maar het was juist omgekeerd.

Iets dergelijks zegt Johannes ook, in dat Bijbelgedeelte zopas:
 "De duivel heeft vanaf het begin gezondigd."
 Daar zie je ook weer wat Johannes met zondigen bedoelt:
 de duivel heeft ook wel concrete geboden van God overtreden,
 maar waar *begon* het allemaal? Bij zijn opstand tegen God.
 Hij wilde geen engel van Hem zijn, hij wilde voor zichzelf beginnen.
 Nou, zegt Johannes: "De Zoon van God is dan ook verschenen
 om de daden van de duivel teniet te doen."

En waar wordt die overwinning zichtbaar?

Bij degenen die uit God geboren zijn!

Waar dus de Geest de keiharde weerstand tegen God gebroken heeft,
en het harde zacht heeft gemaakt, zoals we net zagen.

Kijk om je heen, en je ziet

dat de duivel nog meer dan genoeg macht heeft in deze wereld.

Verschrikkelijk gewoon hoe het kwaad al maar voortwoekert,
en niet in te dammen lijkt.

Maar staar je daar niet op blind,

beseft dat jij, dat u geen ogenblik alleen bent.

En dat u in Christus sterk staat tegenover de duivel!

Dat wordt ook bedoeld met dat woord 'autoriteit'.

Er is een geestelijke strijd aan de gang, en die is niet mis.

En die gaat ook ons als christenen niet voorbij,
sterker nog: juist hier zet de duivel alles op alles
om mensen terug te roven.

Maar daar hoeft je je niet bang door te laten maken,
nee je mag die aanvallen van de duivel
met autoriteit tegemoet treden:
de autoriteit van de Here Jezus namelijk!

In Zijn Naam treft jou geen blaam,

hoezeer de duivel je ook probeert aan te klagen en te veroordelen.

In Jezus' Naam mag je vrijmoedig gaan,
ook naar plekken waar de duivel enorm huishoudt.

Jij hoeft niet bang te zijn voor hém,

hij moet juist bang zijn voor jou,

vanwege de Here Jezus wiens eigendom jij bent.

Het is alleen wel zaak dat wij wakker worden,
en die geestelijke strijd weer gaan zien.
Die wordt alleen maar erger, naarmate de tijd vordert,
en Jezus' terugkomst dichterbij komt.
Besef waar de duivel op uit is,
en benoem het ook als je dit tegenkomt.

Hij wil niets liever dan ons als Gods kinderen isoleren,
vanwege persoonlijke zonden waarvan hij ons beschuldigt.
Hij wil ook niets liever dan ons uit elkaar drijven,
door allerlei onenigheid die er in een kerkgemeenschap kan zijn.

Maar in plaats van dat we elkáár bestrijden,
doen we er goed aan de handen ineen te slaan,
en ons vast te klampen aan het evangelie van Jezus:
"Moet je nu toch eens kijken hoe groot de liefde van God is!
We mogen werkelijk kinderen van Hem zijn!"
En de hele wereld is nog in de macht van de duivel,
maar wij niet! (1 Joh.5,19)
Want in Jezus zijn we heilig,
en daarom ook absoluut veilig.

*

Blijf jij in Mij!

Dit is dus ook waar het uiteindelijk om draait.
Hoe vrij ben jij?
Dat is niet een vraag om je onzeker te maken,
maar om je de weg te wijzen.
Zoals Johannes dat ook zei,
aan het begin van dat Bijbelgedeelte zopas:

“Blijf dus in hem, kinderen.

Dán kunnen we vol vertrouwen zijn wanneer hij verschijnt...”

Dat heeft Johannes van Jezus zelf.

Jezus zei het al vóór Zijn sterven tegen hen,

en Hij zegt het vandaag ook tegen u en mij:

blijf jij in Mij!

Dat wil zeggen: blijf in Mijn liefde,

laat dat de atmosfeer zijn waarin je leeft,

waarin je bezig bent,

waarin wij ook als kerkgemeenschap onze dingen doen,

en met elkaar omgaan.

*

Laten we ons voor Vader in de hemel verootmoedigen

met al ons stukwerk wat er nog is in de kerk,

om des te meer alles van Zijn liefde te verwachten,

en helemaal te gaan leven vanuit Zijn kracht.

In Jezus' Naam.

Amen.